

ስለ ዕጽዋት ዘር ለመደንገግ የወጣ አዋጅ

የኢትዮጵያ የዕጽዋት ዘር ዘርፍ የግብርና ምጣኔ ሃብት ዕድገትን፣ የምግብ፣ ስነምግብ እና የመኖ እንዲሁም የደን ውጤቶችን ዋስትና ማረጋገጥ አስፈላጊ በመሆኑ፤

ዘላቂ የዕጽዋት ዘር ሥርዓት በመዘርጋት የዘርያ እና ዘር በብዛትና በጥራት ለአምራቾች እንዲቀርብ በማድረግ ሥርዓተ ምህዳር ላይ የሚኖረውን አስተዋጽኦ ማሳደግ በማስፈለገ፤

የግልና የመንግሥትን የዕጽዋት ዘር ኩባንያዎች በማሳተፍ እና ዓለም አቀፋዊ ተወዳዳሪነትን በማረጋገጥ ለምርምር፣ ለቴክኖሎጂ ሽግግርና ሥርዓት፣ ለምርትና ምርታማነት ዕድገትና ለምርት ጥራት የሚያበረክተውን አስተዋጽኦ በላቀ ደረጃ ማሳደግ በማስፈለገ፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት አንቀጽ 55(1) መሠረት የሚከተለው ታውጇል።

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ “የዕጽዋት ዘር አዋጅ” ቁጥር -----/2014” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

- 1/ “ዕጽዋት” ማለት ከእንሰሳትና ከደቂቀ ዘአካላት ውጭ ያለ ማንኛውም ሕይወት ያለው የሚራባ አካል ነው፤
- 2/ “ዘር” ማለት ለዕጽዋት ማራባት የሚያገለግል እውን ዘር፣ አኩራች፣ የተክል ቁርጥራጭ፣ ሥራ ሥር፣ ችግኝ፣ ሳየን፣መሰረተ ግንድ ወይም ሌላ ዓይነት የተክል አካል ነው፤
- 3/ “ዘርያ” ማለት፡-
 - ሀ) ከአንድ የተወሰነ ጄኖታይፕ ወይም ከብዙ ጄኖታይፖች ጥምረት በሚመነጨ ባህርያት መታየት ራሱን የሚገልጽ፤
 - ለ) ካሉት ባህርያት ቢያንስ በአንዱ ከማናቸውም ሌሎች የዕጽዋት ምድብ የሚለይ፤ እና
 - ሐ) ባህርያቱን ሳይቀይር መራባት በመቻሉ ምክንያት እንደ አንድ ምድብ ሊወሰድ የሚችል ነው፤
- 4/ “ጄኖታይፕ” ማለት የአንድ ዕጽዋት የዘረ-መል ውቅር ነው፤
- 5/ “ዘርያ መልቀቅ” ማለት የምርምር ሂደት ጨርሶ የብቃት ማረጋገጫ እና የባሕርይ ልዩታ ፍተሻ መስፈርት ሲያሟላ ዘርያው እንዲባዛ፣ እንዲመረት ፣ ዘሩ ለአገር ውስጥ ወይም ለውጭ አገር ገበያ እንዲሁም ለሌላ ተግባር ጥቅም ላይ እንዲውል በ ባለስልጣኑ ለመፍቀድ የሚያስችል ሂደት ነው፤
- 6/ “ብሔራዊ የዘርያ ብቃት ማረጋገጫ ሙከራ” ማለት አንድ እጩ ዘርያን ለመጠቀም ኢኮኖሚያዊ፣ ማህበራዊ እና አካባቢያዊ ፋይዳውን በቅርብ ጊዜ ከተለቀቀ እና ከአካባቢ ዘርያ ጋር ለማወዳደር የሚደረግ ሙከራ ነው፤

- 7/ “የባሕርይ ልዩታ ፍተሻ” ማለት ለተለያዩ የዕድሜት አይነቶች የወጣውን ከሌላው የተለየ፣ ወጥነት ያለው እና ሊቀያየር የማይችል የዝርያ መስፈርት ዕጩ ዝርያው ማሟላት አለማሟላቱ የሚረጋገጥበት የሙከራ አይነት ነው፤
- 8/ “ነባር ዝርያ” ማለት በአርሶ/አርብቶ አደሩ ለረጅም ጊዜ ሲጠቀምበት የኖረና ከዚህ በፊት ያልተለቀቀ ዝርያ ነው፤
- 9/ “የዘር ደረጃ” ማለት አራቢን፣ቅድመ መስራችን፣ መስራችንና እስከ 3ኛው ትውልድ ያለውን የተመሰከረለት ዘርን የሚካትትነው፤
- 10/ “አራቢ ዘር” ማለት የመጀመሪያ የዘር ደረጃ ነው፤
- 11/ “ቅድመ መስራች ዘር” ማለት ከአራቢ ዘር የሚገኝ የዘር ደረጃ ነው፤
- 12/ “መስራች ዘር” ማለት ከቅድመ መስራች ዘር የሚገኝ የዘር ደረጃ ነው፤
- 13/ “የተመሰከረለት ዘር” ማለት በትውልዱ ከመስራች ዘር ወይም ከ1ኛው፣ ከ2ኛው ወይም ከ3ኛው ከተመሰከረለት ዘር የሚገኝ የዘር ደረጃ ነው፤
- 14/ “የጸደቀ ዘር” ማለት በአገር ውስጥ የተመረተ ወይም ከውጭ የገባ ሆኖ የዘር ጥራት ደረጃ መስፈርቶችን ማሟላቱ አግባብ ባለው ባለሥልጣን የተረጋገጠ ዘር ነው፤
- 15/ “የአስቸኳይ ጊዜ ዘር” ማለት የተገኘበት ወይም ምንጩ የታወቀና አጣዳፊ የዘር እጥረት ሲያጋጥም ችግሩን ለመፍታት የሚውል ነው፤
- 16/ “የመጠባበቂያ ዘር” ማለት የዕድሜት ዘር እጥረት እንዳያጋጥም አስቀድሞ የሚከማች ዘር ነው፤
- 17/ “ጥራቱ የተገለፀ ዘር” ማለት ዘጠና በመቶ በአምራቹና አስር በመቶ በክልል ባለስልጣን የጋራ ኃላፊነት የዘር ጥራት ማረጋገጥ ሥራ ተደረገበት የሚቀርብ ዘር ነው፤
- 18/ “ገደብ የተጣለበት ዘር” ማለት በአገር ውስጥ ገበያ ላይ እንዳይውል፣ ወደ አገር እንዳይገባና ከአገርም እንዳይወጣ የተከለከለ ዘር ነው፤
- 19/ “ልውጥ ህያው” ማለት ሰው ሰራሽ የሆነ ወይም ከሌላ ህያው የተወሰደ ይሁን ከቅሪት የተወሰደ ወይም እንደ አዲስ የተቀመመ ባይተዋር ዘረመል ወይም ስለተከተተበት የዘረመሎቹ ይዘት ወይም የባህሪው ክስተት የተለወጠበት ሕያው ነው፤
- 20/ “የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት” ማለት አንድ ሰው ዘር ማምረት፣ ማዘጋጀት፣ ማከፋፈል፣ መቸርቸር ላይ ለመሰማራት ሲፈልግ መስፈርት ማሟላቱ ሲረጋገጥ የሚሰጥ ነው፤
- 21/ “የዘር ጥራት ደረጃ” ማለት በአንድ የዘር ትውልድ የሚጠበቅ ዝቅተኛ የመስክ እና የላቦራቶሪ ጥራት መስፈርት ነው፤
- 22/ “የዘር ጥራት ማረጋገጥ” ማለት አንድ ዘር የዘር ጥራት ደረጃ ማሟላቱ የሚፈተሽበት እና ውሳኔ የሚሰጥበት ሂደት ነው፤
- 23/ “የቅድመ ቁጥጥር” ማለት የመነሻ ዘር ለቀጣይ የዘር ብዜት ተግባር ከመዋሉ በፊት የሚካሄድ የዝርያ ጥራት ማረጋገጥ ሂደት ነው፤
- 24/ “ድህረ ቁጥጥር” ማለት ለቀጣይ ዘር ብዜት የማይውል የተመሰከረለትን ዘር የዝርያ ጥራት የሚረጋገጥበት ሂደት ነው፤
- 25/ “የዘር አንስፔክተር” ማለት በመስክና በላቦራቶሪ የዘር ጥራትን አንዲያረጋግጥ በባለስልጣኑ የሚሰየም ሰው ነው፤
- 26/ “አነስተኛ ይዘታ ያለው አርሶ አደር ወይም አርብቶ አደር” ማለት በሕግ የመሬት ይዘታ ማረጋገጫ ሰርትፍኬት የተሰጠው፣ የመሬት ይዘታው ከ10 ሄክታር ያልበለጠና በዋናነት የራሱንና የቤተሰቡን ጉልበት

በመጠቀም የግብርና ልማት የሚያካሂድና ኑሮው በዋናነት በግብርና ላይ የተመሰረተ አርሶ አደር ወይም ከፊል አርብቶ አደር ነው፤

27/ “የአርሶ አደሮች ወይም ከፊል አርብቶ አደሮች ዝርያ” ማለት፤

ሀ) በአርሶ አደሮች ወይም ከፊል አርብቶ አደሮች መሬት ላይ በባህላዊ መንገድ የለማ እና የበለፀገ፣ ወይም

ለ) አርሶ አደሮች ወይም ከፊል አርብቶ አደሮች በዋናነት ከተለያዩ የዕፅዋት ምንጮች ያዳቀሉት ወይም የመረጡት፣ዝርያ ነው፤

28/ “ራስ አገዝ የዘር ዋራት ማረጋገጥ” ማለት በባለስልጣኑ ፈቃድ ያገኘ አምራች ያመረተውንና ያዘጋጀውን ዘር ራሱ በዘር ዋራት ደረጃ መሰረት አረጋግጦ የሚሸጥበት ሂደት ነው፤

29/ “የሶስተኛ ወገን የዘር ዋራት ማረጋገጥ” ማለት አምራች ያልሆነ ግን በባለስልጣኑ ፈቃድ ያገኘ ሰው የዘርን ዋራት የሚያረጋግጥበት ሂደት ነው፤

30/ “ባለስልጣን” ማለት የኢትዮጵያ ግብርና ባለስልጣን ነው፤

31/ “የክልል ባለስልጣን” ማለት በክልል የዘር ዋራትን ለማረጋገጥ ስልጣን የተሰጠው አግባብ ያለው አካል ነው፤

32/ “ሚኒስቴር ወይም ሚኒስትር” ማለት እንደቅደም ተከተሉ የግብርና ሚኒስቴር ወይም ሚኒስትር ነው፤

33/ “ክልል” ማለት በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግስት አንቀጽ 47 መሰረት የተቋቋመ ነው፤ ፤

34/ “ቢሮ” ማለት የክልል ግብርና ቢሮ ነው፤

35/ “ሰው” ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፤

36/ ማንኛውም በወንድ ያታ የተገለጸው ሴትንም ይጨምራል።

3. የተፈጻሚነት ወሰን

1/ ይህ አዋጅ በማንኛውም ዘር ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ይህ አዋጅ፡

ሀ) ማንኛውም ሰው ካመረተው ምርት ላይ ጠብቆ በሚጠቀምበት ዘር፤

ለ) አነስተኛ የመሬት ይዞታ ባላቸው አርሶ አደሮች ወይም አርብቶ አደሮች መካከል ከምርቱ ጠብቆ እርስ በርስ በሚደረግ ልውውጥ ወይም ሽያጭ፤

ሐ) ለምርምር እና ትምህርት ሥራ በሚውል ዘር

ላይ ተፈጻሚ አይሆንም።

ክፍል ሁለት

ዝርያ መልቀቅና መመዘገብ

4. ዝርያዎችን ስለመልቀቅ

1/ ባለስልጣኑ እንደ አስፈላጊነቱ፡-

ሀ) ዕጩ የዝርያ ብቃት ማረጋገጫ እና የባህርይ ልዩታ መከራ በራሱ በመሰረት በዝርያ ገምጋሚ ኮሚቴዎች በማስገምገም እና ብሔራዊ ዝርያ አጽዳቂ ኮሚቴ ውሳኔ አንዲሰጥ በማድረግ፤ ወይም

ለ) የብቃት ወይም የባህሪ ልዩታ ወይም ሁለቱንም ሙከራ በእጩ ዝርያ አመልካች እንዲሰራ በማድረግ በብሔራዊ ዝርያ ገምጋሚ ኮሚቴዎች በማሰገምም እና በዝርያ አጽዳቂ ኮሚቴ ውሳኔ እንዲሰጥ በማድረግ ወይም

ሐ) በውጭ አገር ዕውቅና ባለው ተቆጣጣሪ አካል የተሰራ የዝርያ የባህሪ ልዩታ እና በአመልካቹ የአገር ውስጥ የማላመድ ሪፖርት በመቀበል፤

የዝርያ ለቀቃ እና ምዝገባ የአሰራር ሥርዓትን ተግባራዊ ያደርጋል፤ ዝርዝር አፈጻጸሙም በመመሪያ ይወሰናል፤

2/ ባለስልጣኑ በየትኛው የዝርያ ለቀቃና ምዝገባ የአሰራር ሥርዓት ማለፍ ስላለባቸው የዕጮዎች ዓይነቶች ዝርዝር አግባብነት ባለው መገናኛ ብዙኃን እንዲገለጽ ያደርጋል፤

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ ሚኒስቴሩ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ከባለስልጣን ጋር በመመካከር፤

ሀ) በዓይነታቸው ልዩ ሃገራዊ ፋይዳ ያላቸው እና የተለዩ በውጭ አገር የተመዘገቡ ዝርያዎች በአገር ውስጥ የዝርያ ማላመድ ሙከራ ማካሄድ ሳያስፈልግ በቀጥታ እንዲመረቱ ሊፈቅድ ይችላል

ለ) ከላይ ያለው እንደተጠበቀ ሆኖ ስለ ዝርያው ልዩ ሃገራዊ ፋይዳ በጽሁፍ መቅረብ ይኖረበታል፤

4/ ሆኖም በንዑስ አንቀጽ 3 ሥር የተጠቀሰው ልዩ ሁኔታ ተግባራዊ ከመሆኑ በፊት ባለስልጣኑ ዝርያው፡

ሀ) ከሌሎች ዝርያዎች የተለየ፣ ወጥነት ያለው እና ሊቀያየር የማይችል የዝርያ ባህሪ ሪፖርት መቅረቡን፤

ለ) የአገሪቱ የብዙሃ ሕይወት እና የኳራንቲን መሰፈርት መሟላቱን፤

በማረጋገጥ ጥቅም ላይ እንዲውል ይደርጋል፤

5/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ “1/ሐ/”፣ “3” እና “4” መሰረት አንድ የዕጮዎች ዝርያ ወደ አገር ውስጥ ገብቶ መመረት ከጀመረ በኋላ በዝርያው ምክንያት ለሚደርስ ማንኛውም ጉዳት የዝርያው ባለቤት ወይም ሕጋዊ ወኪሉ ሙሉ ኃላፊነት ይወስዳል፤

6/ ዘሩን ወይም ምርቱን አባዝቶ ለውጭ አገር ገቢያ ለመላክ ዓላማ የሚውል ማንኛውም ያልተመዘገበ ዝርያ ወደ አገር በሚገባበት ወቅት አግባብነት ያላቸው የጀነቲክ ሃብት አጠቃቀም እና የኳራንቲን ሕጎችን ማሟላቱ ተረጋግጦ የዝርያ የማላመድ ሙከራ ማካሄድ እና በዝርያ መዝገብ መመዘገብ ሳያስፈልግ፣ በአገር ውስጥ ተባዝቶ ቀጥታ ወደ ውጭ ይላካል፤ ዝርዝር አፈጻጸሙ በመመሪያ ይገለጻል፤

7/ ባለስልጣኑ፡-

ሀ) የዕጩ ዝርያዎችን ብቃት የሚገመግሙ ቴክኒካል ኮሚቴዎችን ያቋቁማል፤

ለ) ከመመረት ውጭ የሚሆኑ የጸጽዎች ዝርያዎችን የሚገመግም ቴክኒካል ኮሚቴ ያቋቁማል፤

ሐ) የቴክኒካል ኮሚቴዎችን ሪፖርቶች መሠረት በማድረግ ዕጩ ዝርያዎች ላይ እና ከመመረት ውጭ በሆኑ ዝርያዎች ላይ ውሳኔ የሚሰጥ ብሔራዊ የዝርያ አጽዳቂ ኮሚቴ ያቋቁማል፤

መ) የሚቋቋሙት ኮሚቴዎችን ስብዎር እና አሰራር በዝርያ ለቀቃ እና ምዝገባ መመሪያ ይወሰናል።

ሠ) የዝርያ ብቃት አረጋጋጭ ባለሙያ ይመድባል፤

5. ብሔራዊ የዝርያ መዝገብ

ባለስልጣኑ:-

- 1/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 4 በተደነገገው መሰረት ዝርያዎችን በብሔራዊ የዝርያ መዘገብ ውስጥ እንዲካተቱ ያደርጋል፤
- 2/ አገሪቱ አባል በሆነችባቸውና ባጸደቀቻቸው ዓለም አቀፍ ስምምነቶች የዝርያ መዘገብ ላይ የተመዘገቡትን ዝርያዎች ተቀብሎ በዝርያ መዘገቡ ያካትታቸዋል፤
- 3/ በተለያዩ ምክንያት ከመመረት የወጡ ዝርያዎች ከዝርያ መዘገብ ይሰርዛል።

ክፍል ሦስት

የእጽዋት ዘር ማምረት፣ ዝግጅትና ግብይት

6. ስለ ዘር ማምረት ዕቅድ

- 1/ ማንኛውም ለገበያ የሚሆን ዘር በማምረት የሚሰማራ ሰው ስለሚያመርተው ዘር ዕቅድ ለባለስልጣኑ ወይም ለክልል ባለስልጣን አስቀድሞ በሚወሰን ጊዜ የማሳወቅ ግዴታ አለበት፤
- 2/ ባለስልጣኑ የሚከተሉትን አገራዊ መረጃዎች የያዘ የዘር ምርት መረጃ ቋት ያዘጋጃል፤
 - ሀ) ዓመታዊ የምርት ዕቅድና የፈጸሚዎች የኃላፊነት ድርሻ፤
 - ለ) ዓመታዊ የዘር ምርት በዝርያ ዓይነት፣ በዘር ደረጃ፣ በአምራችና በጥቅል፤
 - ሐ) ዘር ለማምረት ጥቅም ላይ የዋለ መሬት፣ መሠረተ ልማት እና ሌሎች ግብዓቶች፤ እና
 - መ) ለብሔራዊ የዘር ምርት አስፈላጊ የሆኑ ሌሎች መረጃዎች፤
- 3/ የዘር ምርት መረጃ ቋት ከዘር አምራቾችና አከፋፋዮች መዘገብ ጋር የተያያዘ መሆን አለበት፡፡

7. የእጽዋት ዘር ማምረት

- 1/ ማንኛውም ሰው
 - ሀ) በዓመታዊ ሰብሎች ዘር ማምረት ለመሰማራት፤
 - ለ) በደንና በፍራፍሬ እንዲሁም ሌሎች ቋሚ ሰብሎች የዘር ምንጭነት አገልግሎት ለመስጠት የእናት ዛፍ እና የማምረቻ ቦታውን ማስመዘገብ፤የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ማግኘት አለበት፤
 - ሐ) ለገበያ የሚሆን የተመሰከረለት ዘር ወይም መስራች ዘር ወይም ሁለቱንም በማምረት ተግባር ላይ ከመሰማራቱ በፊት ለእነዚህ የዘር ደረጃዎች ተብሎ የተዘጋጀውን የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ማግኘት አለበት፤
 - መ) አራቢ ዘር እና ቅድመ መስራች ዘር ለማባዛት የሚፈልግ ከሆነ እነዚህን የዘር ደረጃዎች ለማባዛት የሚያስችለውን የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ከባለስልጣኑ ወይም ከክልል ባለስልጣን ማግኘት አለበት፤

ሠ) በዚህ አዋጅ መሰረት በሚወጣ መመሪያ የሚወሰኑትን መስፈርቶች እስካሁን ድረስ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 “ሐ” እና “መ” የተጠቀሱትን ሁለት የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀቶች ከማግኘት አይከለክልም፤

ረ) ሌሎች ዝርዝር አፈጻጸሞች በመመሪያ ይወሰናል።

2/ ለገበያ የሚሆን ዘር በማምረት ተግባር ላይ የሚሰማራ ማንኛውም ሰው የብቃት ማረጋገጫ ለማግኘት የውስጥ የዘር ጥራት ቁጥጥር ስርዓት መዘርጋት ይኖርበታል፤

3/ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት የተሰጠው ዘር አምራች አግባብነት ባለው ማንኛውም ሌላ ህግ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የተመዘገቡ ዝርያዎችን አራቢ ዘር፣ ቅድመ መሥራች ዘር እና መሥራች ዘርን ከሚያባዙ ተቋማት ማግኘት ይችላል። ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል፤

4/ በዘር ማምረት የተሰማራ ሰው የሚያመርተውን ዘር ምንጭ፣ ዘር ደረጃና ሌሎች የጥራት መስፈርቶችን ለባለስልጣን ወይም ለክልል ባለስልጣን የማሳወቅ ግዴታ አለበት፤

5/ ማንኛውም ዘር አምራች ሆኖ ዘር በማምረት ለመሰማራት የሚፈልግ ሰው በራሱ መሬት ወይም በሌሎች አምራቾች መሬት በውል ላይ ተመስርቶ ዘር ማምረት ይችላል፤ ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል።

8. የዘር ዝግጅት

ማንኛውም ሰው በዘር ዝግጅት ለመሰማራት ሲፈልግ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ሊኖረው ይገባል፤ ዝርዝር አፈጻጸሙ በመመሪያ ይወሰናል.

9. የዘር ግብይት

1/ በዚህ አዋጅ የዘር ግብይት ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፤

ሀ) ወደ አገር ውስጥ ማስገባትና ወደ ውጭ መላክ፤

ለ) በአገር ውስጥ ማከፋፈል እና መቸርቸር፤

ሐ) የደንና የፍራፍሬ ዘር መልቀም፤

መ) ማከም፣ ማሰራጨት፣ ማንገዝ፣ ማከማቸት፤ እና

ሠ) ሌሎች የግብይት ዓይነቶችን አስመልክቶ በመመሪያ ይወጣል፤

2/ ማንኛውም ሰው፡-

ሀ) በአገሪቱ ከአንድ ክልል በላይ በዘር ግብይት ተግባር ላይ የሚሰማራ ከሆነ ከባለስልጣኑ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ማግኘት አለበት፤

ለ) በአንድ ክልል በመወሰን በፅዕዎት ዘር ግብይት ተግባር ላይ የሚሰማራ ከሆነ ከክልል ባለስልጣን የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ማግኘት አለበት፤

ሐ) የመንግስት ዝርያዎች መነሻ ዘር በመጠቀም ዘር የሚያመርትና ለገበያ የሚያቀርብ ከሆነ ያልተዋወቁ አዳዲስ የመንግስት ዝርያዎችን የማስተዋወቅ ግዴታ ይኖርበታል፤

3/ የፅዕዎት ዘር ግብይት በግል፣ በማህበራት፣ በመንግስት ወይም በሌሎች አቅራቢዎች ሊከናወን ይችላል፤

4/ የዘር ግብይት ስርዓቱ ዝርዝር አፈጻጸም አስመልክቶ በመመሪያ ይወጣል፤

10. የዘር ግብይት የሰራ ወሰንን ስለማሰፋት

በአንድ ክልል ተወስኖ ይሰራ የነበረ የዘር አምራች ወይም አዘጋጅ ወይም አከፋፋይ ከአንድ ክልል በላይ ለመሰማራት የሚፈልግ ከሆነ አስቀድሞ በክልል ውስጥ ይሰራበት የነበረውን የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ለክልል ባለስልጣን መመለስ እና መሰፈርቶችን በማሟላት ከባለስልጣኑ አዲስ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ማግኘት ይኖርበታል።

11. የመጠባበቂያ ዘር ሥርዓት

ሚኒስቴሩ የዘር እዋረት እንዳይከሰት አግባብነት ካላቸው አካላት ጋር በመተባበር የመጠባበቂያ ዘር ሥርዓትን ይዘረጋል፤ ዝርዝር አፈጻጸሙም በሚኒስቴሮች ምክር ቤት ደንብ ይወሰናል።

12. የመረጃ አያያዝ

ባለስልጣኑ ወይም የክልል ባለስልጣን ዘርን በተመለከተ መረጃን ይመዘግባል፤ ያደራጃል፤ እንደ አስፈላጊነቱ ተደራሽ ያደርጋል።

ክፍል አራት

የዘር ዋራት ኢንሰፔክሽንና ማረጋገጥ

13. የዘር ዋራት ደረጃ

ባለስልጣኑ የዘር ዋራት ደረጃ ከኢትዮጵያ ደረጃዎች ኢንሰፔክቶች ጋር በትብብር ያወጣል፤ መተገበሩንም ለማረጋገጥ የቁጥጥር ሥራ ያከናወናል።

14. የዘር ዋራት ፍተሻ ላብራቶሪዎች

- 1/ ባለስልጣኑ፦
 - ሀ) በአገር ውስጥ የሚገኙ የዘር ላብራቶሪዎች በዓለም አቀፍ ደረጃ ተቀባይነት ያለው የዘር ዋራት ቁጥጥር የአሰራር ስርዓት እንዲጠቀሙ ያመቻቻል፤
 - ለ) የዘር ላብራቶሪዎች አግባብ ባለው አገር አቀፍ ወይም ዓለም አቀፍ አካል እውቅና እንዲያገኙ መሰፈርቶች ያስተዋውቃል፤ ይደግፋል፤
 - ሐ) በዓለም አቀፍ ደረጃ ተቀባይነት ያለው አገራዊ የዘር ላብራቶሪ ያቋቁማል ወይም ይሰይማል፤
 - መ) በክልል የሚገኙ የመንግስት ወይም የግል ወይም የማህበራት ዘር ላብራቶሪዎች ደረጃቸውን የጠበቁ መሆናቸውን በየጊዜው ያረጋግጣል፤
 - ሠ) የክልል ባለስልጣን ዘር ላብራቶሪዎች የፍተሻ ብቃት ለመገምገም ናሙና ይወስዳል፤ አገራዊ የፍተሻ አሰራር መጣጣም እንዲኖርም በትብብር ይሰራል፤
- 2/ የዘር ላብራቶሪዎች በናሙና አውጭ ወይም በኢንሰፔክተር በሚቀርብላቸው ናሙና መሰረት የዋራት እና ጤንነት ፍተሻ ያከናውናሉ፤ ዝርዝር አፈጻጸሙ በመመሪያ ይወሰናል።

15. የዘር ዋራት ኢንሰፔክሽን

- 1/ የዘር ዋራት ኢንሰፔክሽን ተግባር
 - ሀ) በአገር ውስጥ ተመርቶ ለውጭ ገበያ ለሚቀርብ ዘር በሚመረትበት ወይም በሚዘጋጅበት ቦታ በ ባለስልጣኑ ይከናወናል፤
 - ለ) በአገር ውስጥ ተመርቶ ለአገር ውስጥ ገበያ ለሚቀርብ ዘር በሚመረትበት ወይም በሚዘጋጅበት ወይም በሚሸጥበት ቦታ በክልል ባለስልጣን ይከናወናል፤

- 2/ ባለስልጣኑ እና እያንዳንዱ የክልል ባለስልጣን የዚህን አዋጅና በአዋጁ መሠረት የወጡ ደንቦችንና መመሪያዎችን ተፈጻሚነት ለማረጋገጥ እንደ አስፈላጊነቱ የግል ወይም የመንግስት የዘርያ ብቃት አረጋጋጭ ባለሙያዎች፣ የዘር ኢንሰፔክተሮችን ወይም የላቦራቶሪ አናሊስቶችን ይሰይማሉ።
 - 3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት የተመደበ የዘር ኢንሰፔክተር፦
 - ሀ) ከዘር ጥራት ደረጃዎች ጋር የተጣጣመ መሆኑን በምርመራ ለማረጋገጥ የዘር ናሙና ይወስዳል፤ ላቦራቶሪ ያስረክባል፤
 - ለ) በዚህ አዋጅና በአዋጁ መሠረት ለወጡ ደንቦችና መመሪያዎች አፈጻጸም አግባብነት ያላቸው የምስክር ወረቀቶች፣ የማስገቢያ ፈቃዶች፣ መዛግብቶችና ሌሎች ሰነዶች እንዲቀርቡለት መጠየቅና መመርመር እንዲሁም ኮፒ ማድረግ ይችላል፤
 - ሐ) በዚህ አዋጅና በአዋጁ መሠረት የወጡ ደንቦችና መመሪያዎች መከበራቸውን ለማረጋገጥ በማናቸውም የመንግስት የስራ ሰዓት ወደ ማናቸውም ዘር ማምረቻ ቦታ፣ ዘር መጋዘን ወይም ዘር ማዘጋጃ ተቋም በመግባት ወይም በማናቸውም ሰዓት ማንኛውንም ዘር የጫነ ተሽከርካሪ በማስቀም ኢንሰፔክሽን ማካሄድ ይችላል፤
 - መ) ኢንሰፔክሽን ሲያካሄድ ከባለስልጣኑን ወይም ከክልል ባለሥልጣን የተሰጠውን የመታወቂያ ካርድ ለሚመለከተው ሰው ማሳየት አለበት፤
 - ሰ) የዘር ኢንሰፔክተር የዘር ኢንሰፔክሽን ሲያካሄድ ጉዳዩ የሚመለከተው ሰው የመተባበር ግዴታ አለበት፤
- 4/ የላቦራቶሪ አናሊስት ይህ አዋጅና በአዋጁ መሠረት የወጡ ደንቦችና መመሪያዎች ስለ ላቦራቶሪ የደነገጉትን ተግባራት ተፈጻሚ መሆናቸውን ለማረጋገጥ በሚቀርቡበት ናሙና መሰረት የጥራት ፍተሻዎችን ያካሂዳል፤ውጤቱን ይገልጻል፤
- 5/ ባለስልጣኑ በአገር አቀፍ ደረጃ ተመሳሳይነት ያለው የኢንሰፔክሽን አሠራር ስርዓት እንዲኖር ያደርጋል፤ እንደ አስፈላጊነቱም ለክልሎች የጥራት ቁጥጥር ሥልጠናና ድጋፍ ይሰጣል።

16. የዘር ጥራት ማረጋገጥ

- 1/ በአራቢ ዘር፣ በቅድመ መሰራት ዘር፣ በመሰራት ዘር፣ በተመሰከረለት አንደኛ፣ሁለተኛ እና ሦስተኛ ትውልድ ዘር፣ ጥራቱ በተገለጸ እንዲሁም በአስቸኳይ ጊዜ ዘር ተግባራዊ ይሆናል፤
- 2/ በሚከተሉት አማራጭ የዘር ጥራት ማረጋገጥ አገልግሎት አቅራቢዎች ሊከናወን ይችላል፡
 - ሀ)ሙሉ በሙሉ በባለስልጣኑ ወይም በክልል ባለስልጣን፤
 - ለ) ጥራቱ በተገለጸ ዘር ጥራት ማረጋገጥ ሥርዓት፤
 - ሐ) በራስ አገዝ የዘር ጥራት ማረጋገጥ፤ ወይም
 - መ)በሶስተኛ ወገን የዘር ጥራት ማረጋገጥ፤
- 3/ የክልል ባለስልጣን፦
 - ሀ) ለራስ አገዝ ወይም ለሶስተኛ ወገን ጥራት ማረጋገጥ አገልግሎት ለመስማራት ለሚፈልግ ሰው የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ይሰጣል፤
 - ለ) በክልሉ ለሚመረት፣ ለሚዘጋጅ፣ለሚከማች እና ለአገር ውስጥ ገቢያ የሚቀርብን ዘር ጥራት ያረጋግጣል፤

4/ ባለስልጣኑ፦

- ሀ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተገለጹትን የጥራት ማረጋገጫ አማራጭ አሰራሮች እና ዝርዝር አፈጻጸም በመመሪያ ይገለጻል፤
- ለ) ከውጭ የሚገባ ዘር ከኢትዮጵያ ዘር ጥራት ደረጃዎች ጋር መጣጣሙን ያረጋግጣል፤
- ሐ) በአገር ውስጥ ተመርቶ ለውጭ ገበያ የሚቀርብ ዘር ከተቀባዩ አገር ወይም እንደአሰፈላጊነቱ ከዓለምአቀፍ ጥራት ደረጃ ጋር መጣጣሙን ያረጋግጣል፤
- መ) ከሃገር ውጭ ለተቋቋሙ ለማናቸውም ከኢትዮጵያ ዘር ጥራት ምርመራና ማረጋገጫ ስርዓት ጋር ተመሳሳይነት አላቸው ብሎ ላመነባቸው የዘር ጥራት አረጋጋጭ ድርጅቶችና ለምርመራ ውጤታቸው እውቅና ሊሰጥ ይችላል፤
- ሠ/ ሲጠየቅ በአንድ ክልል መመሪቱ ተረጋግጦ በሌላ ክልል ለሚከማች ዘር የላቦራቶሪ ፍተሻ አገልግሎት ይሰጣል፤ የዘር ጥራት ደረጃ ላሟላ ዘር የጥራት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት እና ምልክት ይሰጣል፡፡

17. የዘር ጥራት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት

- 1/ የክልል ባለሥልጣን በክልሉ ውስጥ ተመርቶና ተዘጋጅቶ ለአገር ውስጥ ገበያ የሚቀርብ ዘር፦
 - ሀ) ዝርያው በብሔራዊ የዘርያ መዝገብ ውስጥ የተመዘገበ መሆኑን፤
 - ለ) የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት በተሰጠው ሰው የተመረተና የተዘጋጀ መሆኑን፤
 - ሐ) በዚህ አዋጅ እና አዋጁን ተከትሎ መሰረት ጥራቱ የተፈተሸና ከዘር ጥራት ደረጃ መስፈርቶች ጋር የተጣጣመ መሆኑን፤ እና
 - መ) አዋጁን ተከትሎ በሚወጡ ደንቦችና መመሪያዎች የተወሰኑ ሌሎች መስፈርቶችን የሚያሟላ መሆኑን፤

ሲያረጋግጥ የዘር ጥራት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ለጸደቀ ዘር ይሰጣል።
- 2/ ባለስልጣኑ ከውጭ የገባ ዘር፦
 - ሀ) በብሔራዊ የዘርያ መዝገብ ከተመዘገበ ዘርያ የተገኘ መሆኑን፤
 - ለ) የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት በተሰጠው የዘር አስመጪ የገባ መሆኑን፤
 - ሐ) በዚህ አዋጅ መሰረት የተመረመረና ከዘር ጥራት ደረጃ ጋር የተጣጣመ መሆኑን፤ እና
 - መ) አዋጁን ተከትሎ በሚወጡ ደንቦችና መመሪያዎች የተወሰኑ ሌሎች መስፈርቶችን የሚያሟላ መሆኑን፤ ሲያረጋግጥ የዘር ጥራት ምስክር ወረቀት ይሰጣል።
- 3/ ባለስልጣኑ ወደ ውጭ የሚላክ ዘር፦
 - ሀ) በብሔራዊ የዘርያ መዝገብ የተመዘገበ ዘርያ መሆኑን፤
 - ለ) የተመረተውና የተዘጋጀው የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት በተሰጠው ሰው መሆኑን፤ እና
 - ሐ) አዋጁን ተከትሎ በሚወጡ ደንቦችና መመሪያዎች የተወሰኑ ሌሎች መስፈርቶችን የሚያሟላ መሆኑን፤ ሲያረጋግጥ የዘር ጥራት ምስክር ወረቀት ይሰጣል።
- 4/ ማንኛውም የዘር ጥራት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት፦

ሀ) በሀሰተኛ፣ በተሳሳተ ወይም ባልተሟላ መረጃ የተገኘ ከሆነ፤ ወይም

ለ) የቅድመ ወይም ድህረ ቁጥጥር ሙከራ ወይም የድጋሚ የዘር ላቦራቶሪ ፍተሻ ተካሂዶ የዘር ጥራት ደረጃዎች አሟልቶ ካልተገኘ፤

ይሰረዛል፤

5/ ባለስልጣኑ ወይም የክልል ባለስልጣን የዘር ጥራት ምስክር ወረቀት ከመሰረዙ በፊት ለባለቤቱ በማሳወቅ ቅሬታው የሚደመጥበትን እድል ይሰጠዋል።

18. የዘር ጥራት ማረጋገጫ መለያ ምልክት ስለማድረግ

ማንኛውም ዘር ባለስልጣኑን ወይም የክልል ባለስልጣንን የዘር ጥራት ማረጋገጫ መለያ ምልክት ሳይደረግበት ለአገር ውስጥ ወይም ለውጭ ገበያ ሊቀርብ አይችልም።

19. ቅድመ ወይም ድህረ ቁጥጥር

የክልል ባለስልጣን ማንኛውም የጸደቀ ዘር፡-

ሀ/ የቀጣይ ዘር ደረጃ ለማምረት ተግባር ከመዋሉ በፊት በጥራቱ ላይ በቂ መረጃ ማሰባሰብ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የቅድመ-ጥራት ፍተሻ ያካሂዳል፤ የተገኘው ውጤት ከዘር ጥራት ደረጃ ጋር ካልተጣጣመ የጸደቀው ዘር ለቀጣይ ዘር ደረጃ ብዙት አንዳይውል ያደርጋል፤

ለ/ የጥራት ደረጃ መስፈርት ሳያሟላ የጥራት ማረጋገጫ መስጠቱን ወይም መቀየሩን ለመጠርጠር ምክንያት ሲኖር ከተሰራጨው ዘር ላይ ናሙና ወስዶ ድህረ ቁጥጥር ፍተሻ ያካሂዳል፤የተገኘው ውጤት ከዘር ጥራት ደረጃ ጋር ካልተጣጣመ ሥርጭት እንዲቋረጥ ያደርጋል፤ ተገኝቶች የሚካሰቡትን ሁኔታ ያመቻቻል፤

20. የዘር ጥራት ደረጃ ስለማያሟላ ዘር

- 1/ ፍተሻ የተደረገበት ዘር የጥራት ደረጃ መስፈርቶችን ካላሟላ የዘር ጥራት ደረጃው ዝቅ እንዲል ወይም ውድቅ እንዲሆን ይደረጋል፤
- 2/ የዕጽዋት ዘር ውድቅ እንዲሆን የተደረገበት ማንኛውም ሰው የሚከተሉት አማራጮች ሊሰጡት ይችላሉ፡-
 - ሀ) በሰው፣ በአንሰሳት፣ በአካባቢ እና በአጎራባች ዕጽዋት ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ ከሌለው በራሱ መሬት ላይ መዝራት ፤ ወይም
 - ለ) የዕጽዋት ዘር የተበከለ፣ በኬሚካል የታሸ ወይም በማናቸውም ምክንያት ለምግብ ወይም ለመኖ አገልግሎት የማይውል ሆኖ እስካልተገኘ ድረስ ለምግብነት ወይም ለመኖነት እንዲውል ለገበያ ማቅረብ፤
- 3/ ውድቅ እንዲሆን የተደረገ ዘር በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት በጥቅም ላይ ሊውል የማይችል ሆኖ ሲገኝ በመመሪያ መሠረት እንዲወገድ ይደረጋል።

21. የዕጽዋት ዘር ከውጭ ስለማስገባትና ወደ ውጭ ስለመላክ

ማንኛውም ሰው

- 1/ ዘር ከውጭ አገር አስገብቶ የሚያከፋፍል ወይም ወደ ውጭ የሚልክ ከሆነ ከ ባለስልጣኑ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ማግኘት አለበት፤
- 2/ የማስገቢያ ወይም የመላኪያ ፈቃድ ከባለስልጣኑ ካልተሰጠው በስተቀር ዘርን ወደ አገር ውስጥ ማስገባት ወይም ወደ ውጭ መላክ አይችልም፤
- 3/ ለዘር ማጣዛት ዓላማ ወደ አገር ውስጥ የሚገባ የማንኛውም ዝርያ ዘር አስመልክቶ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 4 ሥር በተገለጸው መሰረት ማስገባት አለበት፤
- 4/ ዘር ከውጭ አገር አስገብቶ ከዘር ማምረት እና ግብይት ውጭ ለሆነ አገልግሎት የሚያውለው ከሆነ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ማግኘት አይጠበቅበትም፤
- 5/ ልውጥ ህያው ያለው ዘር ወደ አገር ውስጥ ሊያስገባ የሚችለው የባለስልጣኑ አግባብ ካለው ህግ ጋር ስለመጣጣሙ ሲያረጋግጥ ይሆናል፤
- 6/ ገደብ የተጣለበትን ዘር ወደ ውጭ አገር መላክ ወይም ወደ አገር ውስጥ ማስገባት አይችልም፤
- 7/ በሁለተኛው ትውልድ ራሱን የማይደግም ዘረ-መል ቱክኖሎጂ ያለበትን ዘር ወደ አገር ውስጥ ማስገባት አይችልም።

22. የአስቸኳይ ጊዜ ዘር ስለማቅረብ

በኢትዮጵያ ውስጥ አጣፋፊ የዘር እዋረት ሲያጋጥም ሚኒስቴሩ የአስቸኳይ ጊዜ

የዕጽዋት ዘር እጥረት መፈጠሩን በይፋ የማሳወቅና ችግሩ ላጋጠማቸው አካባቢዎች እንዲቀርብ የመፍቀድ ሥልጣን ይኖረዋል፤ ዘር አፈጻጸሙ በመመሪያ ይወሰናል።

ክፍል አምስት

የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት

23. የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ስለመስጠት

- 1/ ባለስልጣኑ ወይም የክልል ባለስልጣን የብቃት ማረጋገጫ ለማግኘት የቀረበለትን ማመልከቻ መርምሮ አመልካቹ በመመሪያ የተወሰኑትን መስፈርቶች የሚያሟላ መሆኑን ሲያረጋግጥ የተጠየቀውን የምስክር ወረቀት ይሰጣል።
- 2/ ባለስልጣኑ ወይም የክልል ባለስልጣን የአመልካቹ የብቃት ማረጋገጫ ጥያቄ ተቀባይነት ያላገኘ ከሆነ የክልላውን ምክንያት በመግለጽ ለአመልካቹ ማሳወቅ አለበት።
- 3/ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ጸንቶ የሚቆይበት ጊዜና የሚታደስበት ሁኔታ በመመሪያ ይወሰናል።

24. የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀትን ስለማገድና መሰረዝ

- 1/ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት የተሰጠው ማንኛውም ሰው፦
 - ሀ) የምስክር ወረቀቱ የተሰጠባቸውን ሁኔታዎች ጠብቆ ማቆየት ካልቻለ፤ ወይም
 - ለ) ይህን አዋጅ ወይም አዋጁን ለማስፈጸም የወጣ ደንብን ወይም መመሪያን ተላልፎ ሲገኝ፤
 ባለስልጣኑ ወይም የክልል ባለስልጣን ጉድለቶቹን ተገቢ በሆነና ተለይቶ በተገለጸ የጊዜ ገደብ ውስጥ እንዲያስተካክል በማስገንዘብ የምስክር ወረቀቱን አግዶ ሊያቆየው ይችላል።
- 2/ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት የተሰጠው ማንኛውም ሰው፦
 - ሀ) የምስክር ወረቀቱን ያገኘው ሀሰተኛ ማስረጃ በማቅረብ ሆኖ ከተገኘ፤
 - ለ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሠረት ለምስክር ወረቀቱ መታገድ ምክንያት የሆነውን ጉድለት በተሰጠው የጊዜ ገደብ ውስጥ ማስተካከል ካልቻለ፤ ወይም
 - ሐ) የዚህን አዋጅ በመተላለፍ የወንጀል ድርጊት ፈጽሞ ከተገኘ፤
 ባለስልጣኑ ወይም የክልል ባለስልጣን የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀቱን ሊሠርዝ ይችላል፤
- መ) ባለስልጣኑ ወይም የክልል ባለስልጣን የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀቱን እንደሰረዘ በምስክር ወረቀቱ ላይ ተመሰርቶ የተሰጠው የንግድ ፈቃድ እንዲሰረዝ ለሚመለከተው ፈቃድ ሰጭ አካል በጽሁፍ ያሳውቃል።

25. መረጃ ስለመያዝና ተደራሽ ስለማድረግ

ማንኛውም የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ያገኘ ሰው፦

- 1/ እንደአግባቡ የእያንዳንዱን ዘር የማምረቻ ቦታ፣ የተመረተ፣ የተዘጋጀ፣ ከውጭ ያስመጣውን፣ ወደ ውጭ የላከውን፣ ያከፋፈለውን ወይም የቸረቸረውን ዘር በዘርዘር መዝገቦ መያዝ ይኖርበታል፤
- 2/ እነዚህን መረጃዎች በባለስልጣኑ ወይም በክልል ባለስልጣን ሲጠየቅ ማቅረብ አለበት።

ክፍል ስድስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

26. ሰለ ትብብር

- 1/ ይህን አዋጅና በአዋጁ መሠረት የሚወጡ ደንቦችንና መመሪያዎችን ወጥነት ባለው መልኩ ለመተግበር እንዲቻል ባለስልጣኑ እና የክልል ባለስልጣናት እርስ በርሳቸው በትብብር ይሰራሉ፤
- 2/ ይህን አዋጅና በአዋጁ መሠረት የሚወጡ ደንቦችንና መመሪያዎችን ለመተግበር በሚያስችል መልኩ ሚኒስቴሩ እና ቢሮ የየራሳቸውን የዘር አማካሪና አስተባባሪ አካላትን ሊያደራጁ ይችላሉ። አፈጻጸሙም በመመሪያ ይወሰናል፤
- 3/ የፌደራል እና የክልል መንግስታት
 - ሀ) በዘር ዘርፉ ለተሰማሩ ወይም ለሚሰማሩ የዘር አምራች እና ግብይት ድርጅቶች ወይም ተቋማት የማበረታቻ ሥርዓት በትብብር ይዘረጋሉ፤
 - ለ) ብሔራዊ የዘርያ ብቃት ማረጋገጫ ፣ የዘርያ ባህሪ ፍተሻ፣ የቅድመ እና ድህረ ቁጥጥር ተግባራትን ለማከናወን የሚያስችሉ የሙከራ ጣቢያዎች እንዲቋቋሙ በጋራ ይሰራሉ።

27. ሰለ ቅሬታ አቀራረብ

የቅሬታ አቀራረብን በተመለከተ በአስተዳደር ሥነ ስርዓት አዋጅ ቁጥር 1183/2012 መሰረት ተፈጻሚ ይሆናል።

28. ወንጀል እና ቅጣት

የዚህን አዋጅ ድንጋጌ እንዲሁም ይህን አዋጅ ተክትሎ የሚወጡትን ደንቦችና መመሪያዎች የተላለፈ ማንኛውም ሰው አግባብ ባለው የወንጀል ሕግ ተጠያቂ ይሆናል።

29. ደንብና መመሪያ የማውጣት ስልጣን

- 1/ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ይህን አዋጅ ለማስፈጸም የሚያስፈልጉ ደንቦችን ሊያወጣ ይችላል።
- 2/ ሚኒስቴሩ ይህን አዋጅ እና አዋጁን ተክትሎ የሚወጡትን ደንቦች ለማስፈጸም የሚያስፈልጉ መመሪያዎችን ሊያወጣ ይችላል።

30. የተሻሩ ህጎች

የዕፅዋት ዘር አዋጅ ቁጥር 782/2005 በዚህ አዋጅ ተሸራል።

31. አዋጁ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በፌደራል ነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል።

አዲስ አበባ----- ቀን -----/2014 ዓ.ም

ፕሬዝዳንት ሳህለ ወርቅ ዘውዴ